

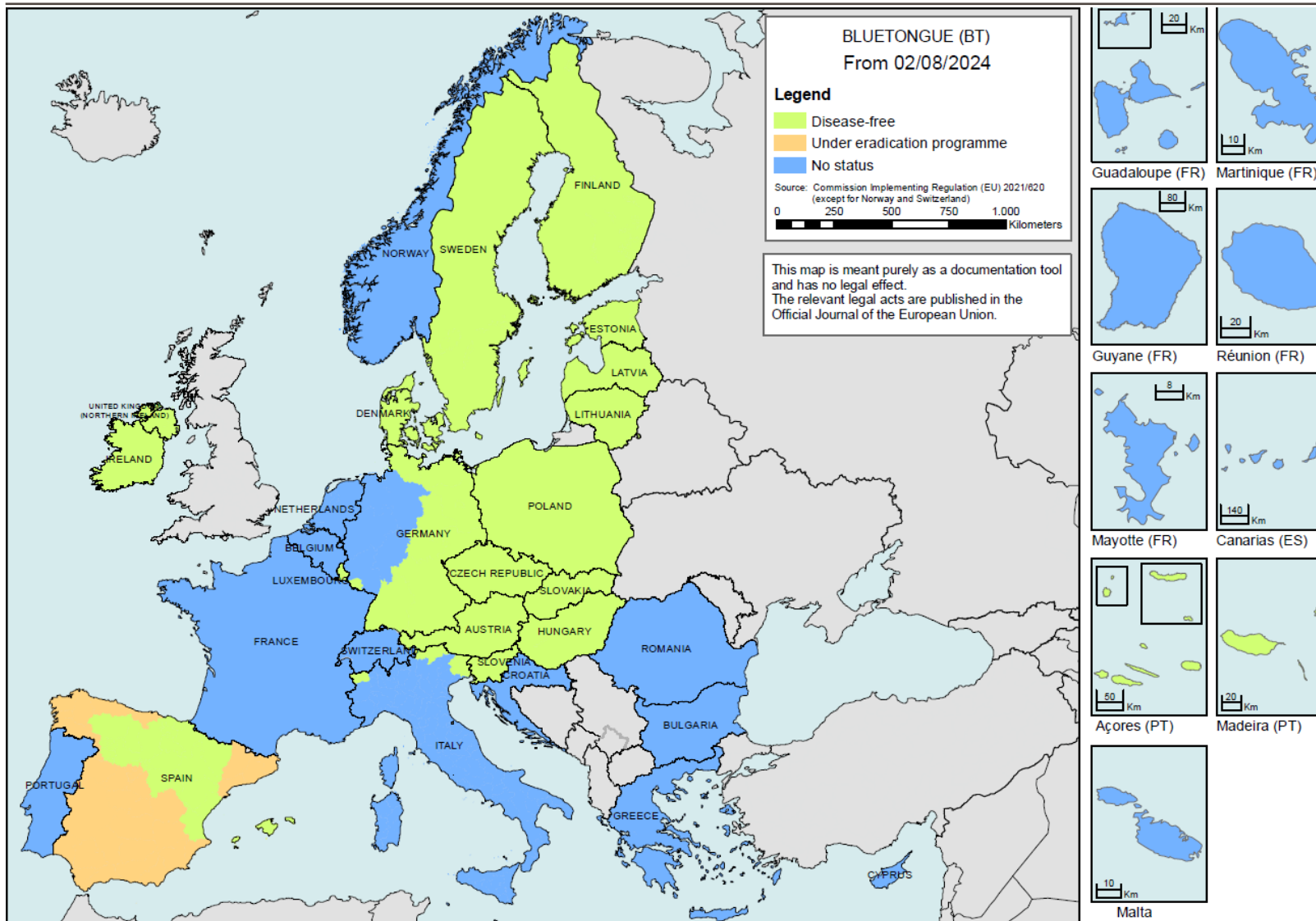
SYTUACJA EPIZOOTYCZNA CHOROBY NIEBIESKIEGO JĘZYKA

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Łodzi

MAPA BT 02/08/2024

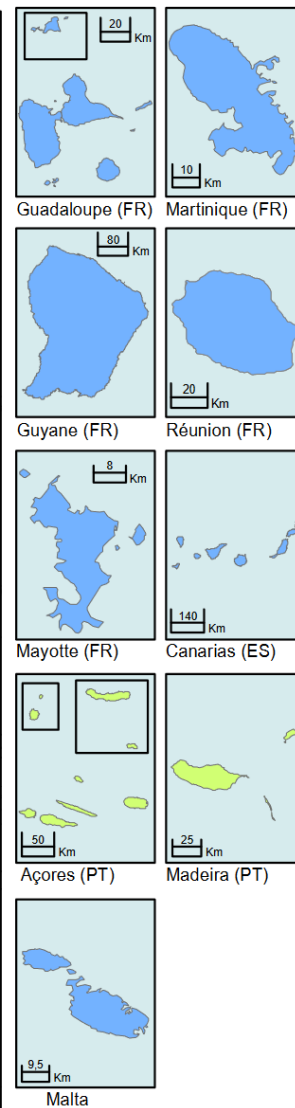
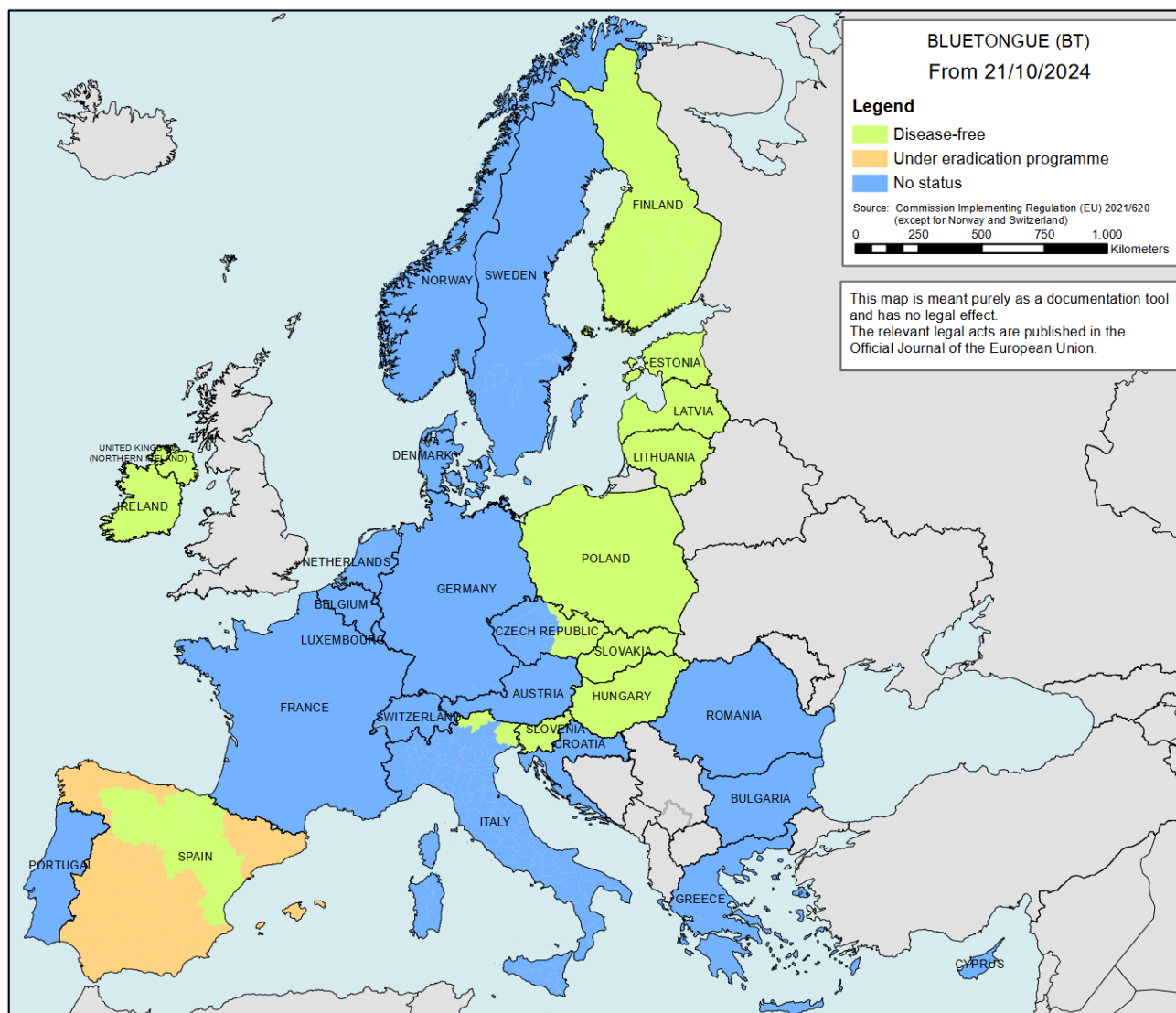

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/620 całe terytorium Polski ma status obszaru wolnego od zakażenia BTV

https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/surveillance-eradication-programmes-and-disease-free-status/bluetongue_en

AKTUALNA MAPA BT 21/10/2024

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/620 całe terytorium Polski ma status obszaru wolnego od zakażenia BTV

https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/surveillance-eradication-programmes-and-disease-free-status/bluetongue_en

POLSKA

- Główny Lekarz Weterynarii poinformował o stwierdzeniu na terytorium Polski pierwszego ogniska choroby niebieskiego języka, serotyp 3 (BTV-3).
- Ognisko choroby zostało stwierdzone 22 listopada 2024 r. w gospodarstwie, w którym utrzymywano 31 sztuk bydła mięsnego, położonym w miejscowości Rajczyn, w gminie Wińsko, powiat wołowski, województwo dolnośląskie.
- Zgodnie z prawodawstwem UE, choroba niebieskiego języka należy do kategorii chorób C+D+E, co oznacza, że:
 1. nie jest objęta obowiązkiem zwalczania,
 2. zwierząt chorych nie uśmierca się, za wyjątkiem konieczności niezwłocznego uśmiercenia ze względów humanitarnych,
 3. nie obowiązują ograniczenia w odniesieniu do pochodzących od przeżuwaczy mięsa i produktów mięsnych, mleka, skór, wełny.

CHOROBA NIEBIESKIEGO JĘZYKA

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2018/1882
z dnia 3 grudnia 2018 r.

w sprawie stosowania niektórych przepisów dotyczących zapobiegania chorobom oraz ich zwalczania do kategorii chorób umieszczonych w wykazie oraz ustanawiające wykaz gatunków i grup gatunków, z którymi wiąże się znaczne ryzyko rozprzestrzeniania się chorób umieszczonych w tym wykazie

ZAŁĄCZNIK

TABELA, O KTÓREJ MOWA W ART. 2

Nazwa choroby umieszczonej w wykazie	Kategoria choroby umieszczonej w wykazie	Gatunki umieszczone w wykazie	
		Gatunek i grupa gatunków	Gatunek wektor
Zakażenie wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1–24)	C+D+E	Widłorogie, krętorogie, wielbłądowate, jeleniowate, żyrafowate, piżmowcowate, kanczyłowate	<i>Culicoides</i> spp.

CHOROBA NIEBIESKIEGO JĘZYKA

Zgodnie z art. 1(UE) 2018/1882 z dnia 3 grudnia 2018 r.

- 3) „choroba kategorii C”: oznacza chorobę umieszczoną w wykazie, która ma znaczenie dla niektórych państw członkowskich i w odniesieniu do której potrzebne są środki, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się na te części Unii, które oficjalnie są wolne od choroby lub które mają programy likwidacji danej choroby umieszczonej w wykazie, jak określono w art. 9 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE) 2016/429;
- 4) „choroba kategorii D”: oznacza chorobę umieszczoną w wykazie, w odniesieniu do której potrzebne są środki, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się z uwagi na jej wystąpienie w Unii lub przemieszczanie między państwami członkowskimi, jak określono w art. 9 ust. 1 lit. d) rozporządzenia (UE) 2016/429;
- 5) „choroba kategorii E”: oznacza chorobę umieszczoną w wykazie, w odniesieniu do której zachodzi konieczność nadzoru w Unii, jak określono w art. 9 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) 2016/429.

CHOROBA NIEBIESKIEGO JĘZYKA

- Choroba niebieskiego języka (BT) to niezakaźna choroba wirusowa atakująca domowe i dzikie przeżuwacze (głównie owce, w tym bydło, kozy, bawoły, antylopy, jelenie, łosie i wielbłądy), przenoszona przez owady, zwłaszcza gryzące muszki z gatunku *Culicoides*.
- Zakażenie wirusem choroby niebieskiego języka (BTV) może powodować śmiertelną chorobę u części zakażonych owiec, jeleni i dzikich przeżuwaczy.
- Owady będące wektorami zaledwie kilku gatunków z rodzaju *Culicoides* przenoszą wirusa choroby niebieskiego języka (BTV) wśród podatnych przeżuwaczy, które zostają zarażone poprzez żerowanie na zwierzętach zakażonych wirusem.
- Zidentyfikowano dwadzieścia sześć (26) różnych serotypów, a zdolność każdego szczepu do wywoływania choroby znacznie się różni.
- Nie ma żadnego zagrożenia dla zdrowia publicznego związanego z BT, ponieważ wirus nie przenosi się poprzez kontakt ze zwierzętami lub wełną, ani poprzez spożycie mleka.
- Szczepienie jest najskuteczniejszym i najbardziej praktycznym środkiem minimalizującym straty związane z chorobą i potencjalnie przerywającym cykl od zakażonego zwierzęcia do nosiciela, wraz ze środkami zwalczania owadów.

Sytuacja w zakresie choroby niebieskiego języka w UE uległa w ostatnim czasie znacznej zmianie wraz z pojawieniem się nowych serotypów, mianowicie serotypu 8 (na obszarze Unii, na którym nigdy wcześniej nie zgłaszano ognisk choroby niebieskiego języka i który nie był uznawany za zagrożony chorobą niebieskiego języka), a także serotypu 1 wirusa w południowej Europie.

NADZÓR ENTOMOLOGICZNY

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2020/689

z dnia 17 grudnia 2019 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku niektórych chorób umieszczonych w wykazie i niektórych nowo występujących chorób.

ZAŁĄCZNIK V

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OKREŚLONEJ CHOROBY W ZAKRESIE PRZYZNANIA I UTRZYMANIA STATUSU OBSZARU WOLNEGO OD CHOROBY NA POZIOMIE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH LUB STREF

CZEŚĆ II

ZAKAŻENIE WIRUSEM CHOROBY NIEBIESKIEGO JEZYKA (SEROTYPY 1–24)

ROZDZIAŁ 1

Minimalne wymagania dotyczące nadzoru

S e k c j a 5

Nadzór entomologiczny

Transport zwierząt

- W szerzeniu się choroby istotną rolę odgrywa transport zwierząt.
- Dane udostępnione przez Główny Inspektorat Weterynarii dotyczące pochodzenia zwierząt gatunków wrażliwych na zakażenie BTV, w szczególności owiec i bydła, importowanych z państw członkowskich do Polski w ramach handlu wewnątrzunijnego w latach 2023 - 2024 wskazują, że zwierzęta importowane są głównie z państw, w których stwierdza się obecnie występowanie zakażeń wirusem BT.

Transport zwierząt

- W celu ograniczenia zawleczenia BTV do Polski przy imporcie zwierząt powinny być spełnione warunki opisane w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2020/686 jak również transport zwierząt powinien być odpowiednio zaplanowany i zabezpieczony przed kontaktem z wektorem owadzim przy użyciu dopuszczonych do stosowania środków.

Transport zwierząt

- Aby nie doprowadzić do zawleczenia choroby do Polski należy rygorystycznie przestrzegać przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/689 w przypadku przywożenia zwierząt ze stref, które nie są wolne od zakażenia BTV. Przesyłka musi spełniać co najmniej jedno z wymagań w odniesieniu do zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24) określonych w części II rozdział 2 sekcja 1 pkt 3 załącznika V do rozporządzenia delegowanego (UE) **2020/689**

- Część II

Zakażenie Wirusem Choroby Niebieskiego Języka (Serotypy 1-24)

- ROZDZIAŁ 2

Przemieszczanie zwierząt i materiału biologicznego

- Sekcja 1

Przemieszczanie zwierząt

3. Zwierzęta pochodzą z państwa członkowskiego lub strefy, które nie są wolne od zakażenia BTV ani nie są objęte programem likwidacji zakażenia BTV, oraz:

a) muszą być zgodne z pkt 2 lit. b);

2. Zwierzęta **pochodzą z państwa członkowskiego lub strefy objętych programem likwidacji choroby** i spełnione jest co najmniej jedno z następujących wymagań:

b) zwierzęta były chronione przed atakami wektorów w trakcie transportu do miejsca przeznaczenia i chronione przed atakami wektorów w zakładzie zabezpieczonym przed wektorami:

(i) przez co najmniej 60 dni przed datą przemieszczenia; lub

(ii) przez co najmniej 28 dni przed datą przemieszczenia i przeszły z wynikiem ujemnym badanie serologiczne przeprowadzone na próbkach pobranych co najmniej po upływie 28 dni od daty rozpoczęcia okresu ochrony przed atakami wektorów; lub

(iii) przez co najmniej 14 dni przed datą przemieszczenia i przeszły z wynikiem ujemnym badanie metodą PCR przeprowadzone na próbkach pobranych co najmniej po upływie 14 dni od daty rozpoczęcia okresu ochrony przed atakiem wektorów;

lub

b) zwierzęta były utrzymywane przez co najmniej 60 dni przed wyjazdem na obszarze w promieniu co najmniej 150 km od zakładu, w którym są utrzymywane, albo w państwie członkowskim, gdzie nadzór zgodny z wymaganiami określonymi w sekcjach 1 i 2 rozdziału 1 był prowadzony przez co najmniej ostatnie 60 dni przed wyjazdem, oraz:

(i) zostały zaszczepione zgodnie z pkt 2 lit. c) przeciwko wszystkim serotypom 1-24 BTV, które zgłoszono w ciągu ostatnich 2 lat na obszarze w promieniu 150 km od miejsca, w którym zwierzęta są utrzymywane; lub

(ii) zostały zaszczepione zgodnie z pkt 2 lit. d) przeciwko wszystkim serotypom 1-24 BTV, które zgłoszono w ciągu ostatnich 2 lat na obszarze w promieniu 150 km od miejsca, w którym zwierzęta są utrzymywane.

Transport zwierząt

- Aby nie doprowadzić do zawleczenia choroby do Polski należy rygorystycznie przestrzegać przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/689 w przypadku przywożenia zwierząt ze stref, które nie są wolne od zakażenia BTV. Przesyłka musi spełniać co najmniej jedno z wymagań w odniesieniu do zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24) określonych w części II rozdział 2 sekcja 1 pkt 3 załącznika V do rozporządzenia delegowanego (UE) **2020/689**

- Część II
Zakażenie Wirusem Choroby Niebieskiego Języka (Serotypy 1-24)
 - ROZDZIAŁ 2
Przemieszczanie zwierząt i materiału biologicznego
 - Sekcja 1
Przemieszczanie zwierząt

6. Zwierzęta **pochodzą z państwa członkowskiego lub strefy, które nie są wolne od zakażenia BTV**, oraz:

- a) były chronione przed atakiem wektorów za pomocą insektycydów lub środków odstraszających przez co najmniej 14 dni przed datą przemieszczenia; oraz
- b) w tym okresie przeszły z wynikiem ujemnym badanie metodą PCR przeprowadzone na próbkach pobranych co najmniej po upływie 14 dni od daty rozpoczęcia ochrony przed atakami wektorów.

7. Zwierzęta spełniają szczególne wymagania w zakresie zdrowia zwierząt określone przez właściwy organ celem zapewnienia wystarczającej ochrony immunologicznej przed wyjazdem.

8. Zwierzęta spełniają którekolwiek z wymagań przewidzianych w pkt 2, 3, 5, 6 lub 7 jedynie w odniesieniu do serotypów BTV zgłoszonych w ciągu ostatnich 2 lat w państwie członkowskim lub w strefie pochodzenia, a nie w państwie członkowskim lub strefie przeznaczenia w trakcie tego samego okresu.

Transport zwierząt

- Ponadto przy przemieszczaniu zwierząt (bydło – art. 10 ust. 1 lit. l; owce i kozy – art. 15 ust. 1 lit. h; rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/688) muszą być spełnione wymogi dotyczące środków bioasekuracji i środków zmniejszających ryzyko w zakresie transportu do innego państwa członkowskiego lub jego strefy o statusie obszaru wolnego od zakażenia BTV ustanowione w art. 32 rozporządzenia delegowanego (UE) **2020/688**

- Sekcja 8

Uzupełniające wymagania w zakresie zdrowia zwierząt dotyczące zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24)

- Artykuł 32

Środki bioasekuracji i środki zmniejszające ryzyko w zakresie transportu do innego państwa członkowskiego lub jego strefy o statusie obszaru wolnego od zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24) lub objętych zatwierdzonym programem likwidacji zakażenia tym wirusem

1 Podmioty przemieszczają zwierzęta utrzymywane należące do gatunków umieszczonych w wykazie w odniesieniu do zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24) do innego państwa członkowskiego lub jego strefy o statusie obszaru wolnego od tej choroby lub objętych zatwierdzonym programem likwidacji tej choroby wyłącznie wtedy, gdy spełnione jest co najmniej jedno z poniższych wymagań:

a) transport odbywa się na terytorium państwa członkowskiego lub jego strefy o statusie obszaru wolnego od zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24);

b) zwierzęta są chronione przed atakami wektorów;

oraz

i) planowany przewóz nie obejmuje rozładunku zwierząt na okres przekraczający jeden dzień;

lub

(ii) zwierzęta są rozładowywane w zakładzie zabezpieczonym przed wektorami;

lub

(iii) zwierzęta są rozładowywane w państwie członkowskim lub jego strefie w okresie wolnym od wektorów;

c) zwierzęta

(i) zostały zaszczepione przeciwko wszystkim serotypom wirusa choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24), które zgłoszono w ciągu ostatnich dwóch lat w państwie członkowskim lub jego strefie tranzytu, i nadal pozostają w okresie działania szczepionki gwarantowanym w specyfikacji szczepionki;

lub

(ii) zostały poddane – z wynikiem dodatnim – badaniu serologicznemu, które jest w stanie wykryć swoiste przeciwciała przeciw wszystkim serotypom wirusa choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24), które zgłoszono w ciągu ostatnich dwóch lat przed wyjazdem w państwie członkowskim lub jego strefie tranzytu;

d) zwierzęta są przeznaczone do uboju.

Transport zwierząt

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/688 przewiduje odstępstwa przy przemieszczaniu zwierząt do innych państw członkowskich lub ich stref dotyczące zakażenia BTV (serotypy 1–24). Jednakże biorąc pod uwagę ryzyko wprowadzenia choroby niebieskiego języka na terytorium Polski oraz bezpieczeństwo rodzimej populacji, a także możliwe restrykcje handlowe i koszty ewentualnego zwalczania tej choroby, w przypadku jej wystąpienia, **w Polsce nie wprowadzono odstępstw przy przemieszczeniu zwierząt.**
- Odstępstwa krajów przeznaczenia, które zostały wprowadzone jedynie przez niektóre państwa członkowskie, które nie są wolne od choroby niebieskiego języka (BT) lub mają wdrożony program zwalczania tej choroby, udostępnione są na stronie Komisji Europejskiej:
- https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/surveillance-eradication-programmes-and-disease-free-status/bluetongue_en

Transport zwierząt

- Jednocześnie zaleca się, aby transport zwierząt z gatunków wrażliwych na zakażenie BTV odbywał się w okresie wolnym od aktywności wektora owadziego, kiedy to ryzyko zawleczenia choroby ze stref, na których ona występuje jest najmniejsze.
- Należy również zwrócić uwagę, aby zwierzęta były zabezpieczone przed atakiem wektorów (z gatunku *Culicoides*) podczas transportu do miejsca przeznaczenia, poprzez zastosowanie odpowiednich repelentów lub innych środków odstraszających owady.
- Bezpośrednio przed transportem zwierząt oraz w okresie kwarantanny należy wykonać także badanie wirusologiczne w kierunku BTV, i tylko zwierzęta z ujemnym wynikiem mogą być przemieszczone.

Transport zwierząt

Ostateczna decyzja odnośnie zastosowanych środków w przypadku przesyłki zwierząt ze stref, które nie są wolne od zakażenia BTV,

leży w gestii POWIATOWEGO LEKARZA WETERYNARII właściwego miejscu przeznaczenia zwierząt.

Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie:

- analizy ryzyka,
- wiedzy o sytuacji epizootycznej w miejscu pochodzenia zwierząt ,
- wiedzy o sytuacji epizootycznej w miejscu ewentualnego odpoczynku zwierząt podczas transportu,
- zastosowanych środkach zabezpieczających przed przeniesieniem tej choroby,

PODEJMUJE DECYZJĘ O EWENTUALNYM PRZEPROWADZENIU BADANIA METODĄ PCR.

WYTYCZNE

- nie są przepisami prawa,
 - jest to skrót ułatwiający i umożliwiający ujednoczenie postępowania,
 - są to najważniejsze informacje, m.in. gdzie szukać wskazania postępowania
-
- Wytyczne dotyczące przesyłek zwierząt wrażliwych na BTV – umieszczone na stronie WIW Łódź, opracowane przez ŁWLV w Łodzi - obowiązują do dnia wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka, które jest obecnie procedowane
 - Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie postępowania organów Inspekcji Weterynaryjnej, zasad przemieszczeń zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego, **w związku z wystąpieniem na terytorium Polski zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (BTV)** – należy stosować od daty wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka,

WYTYCZNE ŁWLW

INSPEKCJA WETERYNARYJNA
WOJEWÓDZKI LEKARZ WETERYNARI
W ŁODZI

PRZESYŁKI ZWIERZĄT WRAŻLIWYCH na BTV

- Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/620 całe terytorium Polski ma status obszaru wolnego od zakażenia BTV i należy dolożyć wszelkich starań, żeby Polska mogła ten status utrzymać.
- Ostateczna decyzja odnośnie zastosowanych środków w przypadku przesyłki zwierząt ze stref, które nie są wolne od zakażenia BTV, leży w gestii powiatowego lekarza weterynarii właściwego **miejscu przeznaczenia zwierząt**. Powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie analizy ryzyka, wiedzy o sytuacji epizootycznej odnośnie choroby niebieskiego języka w miejscu pochodzenia zwierząt i w miejscu ewentualnego odpoczynku zwierząt podczas transportu, a także zastosowanych środkach zabezpieczających przed przeniesieniem tej choroby, podejmuje decyzję o ewentualnym przeprowadzeniu badania metodą PCR.
- Aby nie doprowadzić do zawleczenia choroby do Polski należy rygorystycznie przestrzegać przepisów rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/689 w przypadku przywożenia zwierząt ze stref, które nie są wolne od zakażenia BTV. Przesyłka musi spełniać co najmniej jedno z wymagań w odniesieniu do zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (serotypy 1-24) określonych w części II rozdział 2 sekcja 1 pkt 3 załącznika V do rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/689.
- Ponadto przy przemieszczaniu zwierząt (bydło – art.10 ust. 1 lit. I, owce i kozy – art.15 ust. 1 lit. h, rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/688) muszą być spełnione wymogi dotyczące środków bioasekuracji i środków zmniejszających ryzyko w zakresie transportu do innego państwa członkowskiego lub jego strefy o statusie obszaru wolnego od zakażenia BTV ustanowione w art. 32 rozporządzenia delegowanego (UE) 2020/688.
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/688 przewiduje odstępstwa przy przemieszczaniu zwierząt do innych państw członkowskich lub ich stref dotyczące zakażenia BTV (serotypy 1-24). Jednakże biorąc pod uwagę ryzyko wprowadzenia choroby niebieskiego języka na terytorium Polski oraz bezpieczeństwo rodzimej populacji, a także możliwe restrykcje handlowe i koszty ewentualnego zwalczania tej choroby, w przypadku jej wystąpienia, w Polsce nie wprowadzono odstępstw przy przemieszczaniu zwierząt.
Odstępstwa krajów przeznaczenia, które zostały wprowadzone jedynie przez niektóre państwa członkowskie, które nie są wolne od choroby niebieskiego języka (BT) lub mają wdrożony program zwalczania tej choroby, udośćniono są na stronie Komisji Europejskiej:
https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/surveillance-eradication-programmes-and-disease-free-status/bluetongue_en
- Jednocześnie zaleca się, aby transport zwierząt z gatunków wrażliwych na zakażenie BTV odbywał się w okresie wolnym od aktywności wektora owadziego, kiedy to ryzyko zawleczenia choroby ze stref, na których ona występuje jest najmniejsze.
Należy również zwrócić uwagę, aby zwierzęta były zabezpieczone przed atakiem wektorów (z gatunku Culicoides) podczas transportu do miejsca przeznaczenia, poprzez zastosowanie odpowiednich repelentów lub innych środków odstraszających owady.
- Bezpośrednio przed transportem zwierząt oraz w okresie kwarantanny należy wykonać także badanie wirusologiczne w kierunku BTV, i tylko zwierzęta z ujemnym wynikiem mogą być przemieszczone.

Skrót Informacji:

W związku z wysokim ryzykiem przeniesienia choroby niebieskiego języka na terytorium Polski, należy objąć szczególnym nadzorem przesyłki bydła, owiec i kóz z krajów, w których występuje BTV. Przede wszystkim należy:

- należy zgłosić do PLW zamiar kupna zwierząt z gatunków wrażliwych na BTV,
- zwrócić uwagę czy zwierzęta są transportowane z terenów wolnych od choroby BT,
- czy zostały zbadane przed wysyłką,
- czy są odpowiednio oznakowane,
- czy do przesyłki dołączone jest ważne i prawidłowo wypełnione świadectwo zdrowia (miejsce przeznaczenia musi być takie samo jak na świadectwie zdrowia),
- PLW może zdecydować o wykonaniu badań (jeśli trafia do innego miejsca przeznaczenia niż w świadectwie zdrowia, kosztami badań będzie obciążony kupujący, a stado zostanie zablokowane do otrzymania wyników)
- samochody transportujące zwierzęta muszą być dodatkowo zabezpieczone przed wnikiem wektora do wewnątrz środków transportujących żywe zwierzęta,
- najlepiej, aby transport nie odbywał się w miesiącach, gdy wektory są najbardziej aktywne (maj-czerwiec oraz wrzesień-październik).

Ważne linki:

<https://www.wetgijw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/o-chorobie-niebieskiego-jezyka>

<https://www.wetgijw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/zasad-y-ochrony-przezwaczy-przed-choroba>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0688>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0689>

https://food.ec.europa.eu/animals/animal-diseases/surveillance-eradication-programmes-and-disease-free-status/bluetongue_en#description

Informacje zostały opracowane przez Wojewódzkiego Inspektora Weterynarii w Łodzi na podstawie:

- ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2020/688 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do wymagań w zakresie zdrowia zwierząt dotyczących przemieszczania zwierząt żyjących i jaj wyłowionych w obszarze terytorium Unii;
- ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2020/689 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku niektórych chorób umieszczonych w wykazie i niektórych nowo występujących chorób;
- Informacje otrzymane z Głównego Inspektoratu Weterynarii.

WYTYCZNE GLW – 8 stron

Warszawa, 25 listopada 2024 r.

Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie postępowania organów Inspekcji Weterynaryjnej, zasad przemieszczeń zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego, w związku z wystąpieniem na terytorium Polski zakażenia wirusem choroby niebieskiego języka (BTV).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 9 marca 2016 r. Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt ("Prawo o zdrowiu zwierząt"), zakażenie wirusami BT należy do chorób kategorii C+D+E (24 serotypów 1-24).

1) Środki podejmowane w przypadku podejrzenia choroby zgodnie z art. 41 rozporządzenia delegowanego Komisji 2020/689 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do zasad dotyczących nadzoru, programów likwidacji choroby oraz statusu obszaru wolnego od choroby w przypadku niektórych chorób umieszczonych w wykazie i niektórych nowo występujących chorób.

PLW prowadzi dochodzenie w celu potwierdzenia lub wykluczenia choroby w tym pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku BTV.

Środki zwalczania i ograniczania rozprzestrzeniania BTV, PLW wdraża przy pomocy decyzji administracyjnych.

PLW ogranicza przemieszczanie zwierząt oraz materiału biologicznego należących do docelowej populacji zwierząt z zakładu, w którym utrzymywane są zwierzęta, wyłączeniem zezwolenia na przemieszczenie do rzeźni w celu natychmiastowego uboju.

PLW może zarządzić zastosowanie odpowiednich środków zmniejszających ryzyko, aby zapobiec narażeniu lub ograniczyć narażenie zwierząt należących do docelowej populacji zwierząt na ataki ze strony wektorów (np. zastosowanie repelentów, nakaz utrzymywania zwierząt w zamknięciu, mechaniczne zabezpieczenie pomieszczeń inwentarskich przed wektorami etc.).

Na wnioszek podmiotu PLW może przyznać status zakładu zabezpieczonego przed wektorami, po spełnieniu przez zakład łącznie następujących warunków:

- posiada on odpowiednie bariery fizyczne w punktach wejścia i wyjścia;
- otwory muszą być zamknięte odpowiednio gęstą siatką chroniącą przed wektorami, która musi być w regularnych odstępach czasu impregnowana zatwierdzonym insektycydem zgodnie z instrukcjami producenta;

- nadzór i kontrola wektorów muszą być przeprowadzane wewnątrz i wokół zakładu zabezpieczonego przed wektorami;
- muszą zostać wprowadzone środki w celu ograniczenia lub wyeliminowania miejsc wylęgu wektorów w pobliżu zakładu zabezpieczonego przed wektorami; oraz
- muszą zostać wdrożone obowiązujące procedury działania obejmujące opisy systemów bezpieczeństwa i systemów alarmowych na potrzeby działań zakładu zabezpieczonego przed wektorami i transportu zwierząt do miejsca załadunku.

PLW weryfikuje z odpowiednią częstotliwością, ale co najmniej na początku, w trakcie i na koniec wymaganego okresu ochronny, skuteczność zastosowanych środków za pośrednictwem pułapki na wektory wewnątrz zakładu.

PLW niezwłocznie wycofuje status zakładu zabezpieczonego przed wektorami, kiedy warunki, o których mowa powyżej nie są już spełniane.

2) Środki podejmowane w przypadku potwierdzenia zakażenia BTV: art. 42 rozporządzenia 2020/689.

PLW potwierdza ognisko choroby i przeprowadza dochodzenie epidemiologiczne.

PLW powiadamia o ognisku choroby za pomocą formularza ADIS. PLW niezwłocznie informuje WLW o ogniskach BTV. WLW na niezwłocznie informuje GLW o ogniskach BTV w obszarze uznanym za wolny od tej choroby oraz w odstępie tygodniowym informuje zbiorczo GLW o pozostałych ogniskach BTV.

PLW ogranicza przemieszczanie zwierząt oraz materiału biologicznego z zakładu (ogniska), w którym utrzymywane są zwierzęta, z wyłączeniem zezwolenia na przemieszczenie do rzeźni w celu natychmiastowego uboju. Zezwolenie nie może dotyczyć zwierząt chorych i podejrzanych o chorobę.

W przypadku zakażenia BTV możliwe jest podjęcie leczenia chorych zwierząt przez lekarza weterynarii na zlecenie hodowcy. W przypadku zwierząt z nasilonymi objawami klinicznymi, które nie reagują na zastosowane leczenie (wg schematu przekazanego przez GLW w dniu 24.11.2024), PLW na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt może rozważyć wydanie decyzji nakazującej bezzwłoczne uśmiercenie danej sztuki oraz utylizację tuszy.

Poprzez konieczności bezzwłocznego uśmiercenia rozumie się obiektywny stan rzeczy stwierdzony, przez PLW, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpienia zwierzęcia.

W przypadku wydania i wykonania decyzji nakazującej bezzwłoczne uśmiercenie zwierzęcia

oraz utylizację tuszy hodowcy przysługuje odszkodowanie, o którym mowa w art. 49 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W przypadku zakażenia BTV nie ma podstaw prawnych do wydawania nakazu zabicia lub poddania ubojowi wszystkich zwierząt wrażliwych w zakładzie będącym ogniskiem choroby.

PLW może zarządzić zastosowanie odpowiednich środków zmniejszających ryzyko, aby zapobiec narażeniu lub ograniczyć narażenie zwierząt należących do docelowej populacji zwierząt na ataki ze strony wektorów. (np. zastosowanie repelentów, nakaz utrzymywania zwierząt w zamknięciu, mechaniczne zabezpieczenie pomieszczeń inwentarskich przed wektorami etc.).

PLW wdraża środki zwalczania chorób w odniesieniu do wszystkich zakładów mających powiązanie epidemiologiczne z potwierdzonym ogniskiem, w tym w odniesieniu do zakładów utrzymujących zwierzęta należące do docelowej populacji zwierząt i narażonych na zakażone wektory. PLW informuje PLW właściwych dla zakładów powiązanych epidemiologicznie o potrzebie zastosowania środków.

PLW analizuje i monitoruje status zdrowotny docelowej populacji zwierząt w pobliżu zakładu, w którym potwierdzono ognisko BTV.

Środki w zakładach mogą zostać wycofane, gdy PLW uzna, że nie są one już niezbędne w celu ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się BTV.

PLW informuje WLW o wystąpieniu ogniska choroby oraz konieczności wyznaczenia obszaru, „który nie jest wolny od zakażenia BTV ani nie jest objęty programem likwidacji zakażenia BTV”.

Wojewodowie/MRIRW wyznaczają w drodze rozporządzenia obszar „który nie jest wolny od zakażenia BTV ani nie jest objęty programem likwidacji zakażenia BTV”. Obszar powinien obejmować teren w promieniu 150 km od ogniska choroby.

W związku z wejściem w życie Prawa o zdrowiu zwierząt należy przyjąć, że postępowanie Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu choroby niebieskiego języka zostało określone w rozporządzeniu 2020/689. Tym samym nie należy już posługiwać się starszymi aktami prawa krajowego, w szczególności przepisami rozporządzenia MRIRW z dnia 12 października 2021 r. w sprawie zwalczania choroby niebieskiego języka za wyjątkiem sposobu i zasad pobierania próbek do badań laboratoryjnych.

DZIĘKUJEMY